

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Intrunirea comitetului executiv central al partidului național-țărănesc la Cluj

— Fragmente din discursul Dlui Iuliu Maniu —

Duminică la 19 cor a avut loc la Cluj, în sala Camerei de Comerț, adunarea comitetului executiv central pentru Ardeal și Banat al partidului național-țărănesc, Ședința a fost deschisă de d. Ștefan Ciceo Pop, vicepreședintele partidului.

Au luat parte dintre membri guvernului d-nii: Iuliu Maniu președintele Consiliului, Aurel Vlad, ministrul industriei, Voicu Nițescu, ministru de Stat, Va-

leriu Moldovan și Iuliu Moldovan, subsecretari de Stat, Sever Bocu, și Aurel Dobrescu, directori ministeriali pentru Banat și Ardeal precum și membri în comitetul provincial.

Deschiderea ședinței

D. Iuliu Maniu, luând cuvântul constată că adunarea este validă potrivit statutelor să ia hotărâri.

Discursul D-lui Iuliu Maniu

D. Iuliu Maniu, președintele partidului, într-o cuvântare care a ținut 3 ore a făcut declarațiuni asupra situației politice, spunând că:

Partidul național-țărănesc în existența de 82 ani ce privește fosta ramură națională a avut de trei ori în mână guvernarea acestor plaiuri. Și în vreme ce, în opoziție a știut să ridice conștiința națională și cetățenească și să fixeze o ideologie politică, la guvern fiind, a știut să realizeze instituțiuni naționale și de stăpânire care au întemeiat caracterul național al stăpânirii și viața națională a Românilor de dincoace de Carpați.

D. Iuliu Maniu a cercetat acțiunea partidelor care a guvernat de 10 ani încoace cu călcarea în picioare a celor mai elementare drepturi ale națiunii de a fi reprezentate prin oamenii săi. Trei alegeri consecutive nu au fost altceva decât o rușine națională și o batjocură pentru demnitatea cetățenilor acestei țări.

Inalta Regentă în înțelepciunea sa a înțeles nevoia aducerii la cârma Țării a partidului național-țărănesc spre a pune capăt epocii de persecuțiuni și încurcări continuată prea multă vreme. (Ovațiuni, strigăte de Trăiasă Regenta!).

Dacă în opoziție partidul național-țărănesc a dus o luptă din cele mai grele, la guvern în timp de numai un an și două luni a dezvoltat o dreaptă și cinstită muncă pentru binele acestui neam. (Aplauze).

Înfăptuirile guvernului actual

D. Iuliu Maniu recapitulează sumar principalele înfăptuiri ale guvernului național-țărănesc, în tot acest răstimp, accentuând că acestui guvern i se datorște salvarea onoarelor națiunii

noastre prin intruparea unui constituționalism curat, prin desființarea cenzurei și a stării de asediu. Guvernarea noastră — a spus d. prim-ministru, — este nu numai stăpânirea avuțiilor și treburilor țării și cinstita lor administrare, ci o cheazăie de păstrare a ordinii internaționale și a operii de civilizație necesară întregii oameniri.

Nerespectarea dreptului națiunii de a-și alege liber reprezentanța sa națională precum și cenzura și starea de asediu, au fost cea mai dureroasă ofensă adusă națiunii române fiindcă a dat străinătății impresia că nu suntem în stare să ne conducem singuri, nici să păstrăm hotarele țării cu mijloace normale și legale, ci numai cu forța baionetei și a teroarei.

Bugetul

Dar în afară de aceasta a înfăptuit de asemenea și organizarea pe baze sănătoase a vieții financiare a țării noastre, în timp de 13 luni am făcut două bugete echilibrate după un dezastru economic și financiar pricinuit de guvernele liberale și averescane. Cel dintâi de sine înțeles sub povara unui deficit de 5 miliarde lăsat de guvernarea liberală trebuia făcut numai în câteva săptămâni, nu a putut deci oglindi gândirea noastră politică. Cel de al doilea o reoglindește. Cu durere nu o putem înfăptui în întregime din cauză că am găsit în ultimele luni un deficit de 1 miliard 8 sute milioane lei ce reprezintă angajamente făcute fără acoperire. Vă puteți închipui ce înseamnă a acoperi în ultimul moment un atât de formidabil deficit care a împiedecat afectarea sumelor necesare pentru o serie întreagă de rezolvări. Totuși am putut să arătăm deosebita noastră solicitudine pentru armată prin ridicarea sumelor destinate pentru înzestrarea ei cu 900.000.000 lei.

Stabilizarea

În afară de înfăptuirea acestor bugete este destul să arătăm opera de

stabilizare a leului și realizarea împrumutului de dezvoltare pentru care aduc aci mulțumita partidului nostru d-lui Mihail Popovici, care printr-o muncă continuă și cu ajutorul d-lui Lușoșeanu a putut să realizeze aceste mari fapte. Țin să accentuez că meritul hotărâtor pentru realizarea acestor mari înfăptuiri revine în cea mai mare parte Inaltei Regențe care în înțelepciunea ei a prevăzut nevoia încheerii împrumutului într'un timp când acesta se mai putea încheia. Țineți seama că dela împrumutul nostru și până azi nici un împrumut nu s'a mai putut face pe piața mondială, care ea însăși trece de atunci printr-o grea criză. Numai guvernul nostru cu prestigiul său intact, datorit încrederii depline a opiniei publice din țară și a cercurilor hotărâtoare internaționale a putut să salveze onoarea națională și să se prezinte ca salvator al vieții noastre economice și financiare.

Dacă Inaltă Regentă nu ar fi chemat partidul nostru la guvern, această operațiune financiară nu s'ar mai fi putut face fiind că partidul liberal, în urma discreditului general, nu l'ar fi putut realiza niciodată, mai ales în acel timp util pentru astfel de operațiuni. Recunoștința dela adversarii noștri nu așteptați, ci numai dela conștiința d-v. și dela vremurile care vor veni și care desigur că vor caracteriza guvernarea noastră ca un guvern salvator al onoarei și al averii naționale.

Reorganizarea administrativă.

D. Maniu vorbește apoi despre noua organizare a Statului pe care a introdus-o și care constituie temelia unei noi epoci de prosperitate prin decentralizarea legiferată și prin organizarea serviciilor centrale.

Primul ministru amintește apoi de reformele jandarmeriei și poliției și a întregului sistem de contabilitate publică care va curma pe viitor orice puțință de fraudare a banului public și de abuz în contra siguranței, integrității și averii Statului și cetățenilor săi.

D. Iuliu Maniu descrie atmosfera din străinătate în momentul venirii la putere a partidului național-țărănesc în diverse centre, așeze spuneau „feriți-vă de Români” și se ajunsesse la sechestrarea averii Statului. Guvernul nostru a restabilit reputația țării prin împlinirea strictă a obligațiilor Statului, instăpânind tradiția care numai poate fi părăsită.

În România nu sunt curente subversive.

Oratorul vorbește apoi despre ideea de dreptate socială și națională. Putem constata cu satisfacție, spune d-sa, că nu există un curent comunist.

La noi sunt numai agenți comuniști trimiși și plătiți în bună parte din străinătate ca să turbure cu agitația lor sufletul poporului românesc și al populației noastre.

Avem mijloace suficiente față de acești criminali agenți, dar nu mă dau

indărât a constata că intrucât mijloacele actuale nu ar fi suficiente, nu vom pierde nici un moment pentru ca cu voința suverană a națiunii exprimată prin corpurile legiuitoare și cu formele constituționale să realizăm și alte mijloace legale, dacă măsurile actuale nu vor fi suficiente.

Problema minorităților

D. Maniu se ocupă pe larg de problema minorităților, și spune că minoritățile au nu numai drepturi, ci și datorii. D. Maniu arată că minoritarii mai au datoria de a manifesta solidaritatea cetățenească și patriotică cu interesele superioare morale și economice ale Statului român precum și de a lucra solidar cu poporul românesc la apărarea acestor interese.

Impozitele și deficitul bugetare

Domnul Maniu examinează obiecțiunile pe care le aduc liberalii actualului guvern în chestiunea urcării impozitelor. Guvernul nu a sporit impozitele decât în mică parte, inspirat de principiile de dreptate socială care-l călăuzesc. A trebuit s'o facă în urma situației financiare ce ne-a lăsat-o guvernul liberal ca moștenire.

Am luat gospodăria Statului cu un deficit de 5 miliarde circa pentru anul 1928 și cu un deficit de peste 12 miliarde în ce privește gestiunea de 10 ani a regimului liberal.

Acest deficit a trebuit acoperit și lucrul nu s'a putut face decât printr'un regim fiscal riguros pentru care ne-am obligat față de creditori să păstrăm echilibrul bugetar.

Voinicii și chemăriștii

D. președintele al consiliului se ocupă apoi de agitația liberarilor în chestia chemăriștilor și voinicilor. Repet, spune d-sa, ce am spus și în Parlament anume că vrem să organizăm politicește tineretul partidului nostru. Aceasta nu o facem în ascuns, o facem drept urmare a faptului că s'a dat drept de vot celor trecuți de 21 de ani și urmând pilda tuturor partidelor agrare, din toată lumea. *Nu putem lăsa țara noastră să ajungă la soarta Rusiei unde pătură țărănească imensă a ajuns prada unui curent străin de sufletul ei.*

Voinici nu sunt o organizație militară și nu sunt înarmați. Armele lor sunt acelea ale minții și sufletului. În Cehoslovacia, nimeni nu a adus o acuzare partidului agrar pentru că a organizat în mod atât de admirabil tineretul. Numai la noi partidul liberal a găsit și aci prilejul unor acuzații calomnioase.

Lupta electorală

Astfel stând lucrurile, trebuia să constat că d. Brătianu vine în contradicție cu sine însuși, când anunță că va lupta cu înverșunare, în alegeri care se fac tocmai pe baza legii amenințată de d-sa cu desființarea. Primim lupta. Noi mergem la alegeri cu integritatea armaturei noastre politice, având înaintea ochilor ocrotirea vieții locale. *Liberalii se prezintă ca adversari ai autonomiei locale și administrative și ai*

Continuare pe pagina III-a.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Jud. Arad.

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu . . .	Lei 540—	per 100 kgr.
Orz . . .	280.—	” ” ”
Ovăș . . .	280.—	” ” ”
Porumb . . .	270.—	” ” ”

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința tuturor primăriilor comunale că întrucât intenționează a reînființa școala de pomi comună, Camera cu plăcere le pune la dispozițiune cantitatea suficientă de pueți: meri, peri, Mirabolana, Mahaleb și duzi în mod gratuit ab depozitului ei din Arad.

Condițiunile ce se recer sunt după cum urmează:

1. Să fie grădina bine îngrădită.
2. Să fie $\frac{1}{4}$ a întregului teren desfundat (rigolat) la 60—70 cm. adâncime.

Cererea se va înainta cel mai târziu până la data de 20 Februarie a. c. la biroul acestei Camere, între orele oficiale de la 8—1 a. m.

Totodată atragem atențiunea Primăriilor că în cerere este necesar să indice și extinderea totală a terenului ce este rezervat pentru aceasta școală pomologică, — și a ține cont și de aceea că terenul disponibil se va împărți în 4 părți egale, fiind anual întors (desfundat) și sădit numai $\frac{1}{4}$ -a parte a grădinei întregi.

Arad, la 20 Ianuarie 1930.

Președinte : Director :
ss. Dr. I. Marșieu ss. N. Popescu

Distribuirea de pomi fructiferi pentru anul 1930.

Incepând dela înființarea Camerei noastre s'a distribuit în fiecare primăvară a anului cu prețuri foarte reduse între agricultorii acestui județ o cantitate de cca. 8000 buc. pomi fructiferi nobili afară de zecile de mii de pueți ce au fost dați comunelor în mod gratuit pentru reînființarea școlărilor pomologice comunale.

Acești pomi fructiferi s'au adus dela cele mai renumite pepiniere din țară.

Cu anul 1930 a ajuns Camera noastră în situația plăcută de a sistă cum părările ce până acum făcea pela pepiniere străine de județul nostru, cari de fapt erau costisitoare pentru acțiunile noastre, urmând ca de acum înainte să distribue numărul necesar de pomi din pepinierele ei proprii.

În felul acesta se vor distribui în toamna anului 1930 cca. 16.000 buc. pomi fructiferi nobili, cu coroana frumoasă, afară de duzi și salcâmi.

În decursul primăverii 1930 se vor distribui numai pueți gratuit pentru înființarea școlărilor de pomi comunale cu caracter public.

Rugăm deci pe toți pomicultorii a lua la cunoștință schimbarea acțiunilor noastre și a-și pregăti terenul numai pe toamna viitoare.

Vor fi distribuite următoarele soiuri:
Meri: Jonathan, Batul, Șiculane,

Parmen Auriu, Ranette aurii.

Peri: Amanlis, Prinz Angoulini.

Cireși: Timpuriu de Maiu, Bădăcini, Hedelfinger și cireși galbeni.

Vișini: Hortensia și Espanole.

Caise: Nancy, Ambrosia

Pruni: Bistriți.

Lucrările curente în gospodărie

Prelucrarea pământului: repararea mașinelor și uneltelor agricole, continuarea ogorătuului și căratul gunoiiului pentru semănăturile de primăvară.

Alegerea porumbului de sămânță curățirea și pregătirea semăntelor de primăvară, asemenea comanda la timp a lip-urilor de sămânțe.

În zilele senine vânturarea cerealelor Curățirea pășunelor și fânațelor de pomi și tufe și făcut făgașuri pentru scurgerea apei, — depe holde.

La cai, vite cornute, porci etc.: grajdurile apărate contra gerului.

În caz de ger mare se scoate gunoiiul în timpul cel mai cald al zilei și nu dimineața. Se așterne gros sub animale. Vitele nu trebuiesc adăpate cu apă prea rece. În vreme senină călduță se dă drumul vitelor în curte sau pe gunoște îngrădită. Scroafele dacă sunt aproape de fătat trebuiesc puse la adăpostul destinat pentru fătare și provăzut cu așternut suficient.

La pomicultură: Curețirea pomilor de mușchi, paraziți vegetali și insecte stricătoare.

La vie și podrum: În timp prielnic continuarea desfundării terenului pentru plantațiuni noi. Uneltele aduse toate la rând, Tragerea vinului și umplutul vaselor.

Publicațiune.

Prin prezenta se aduce la cunoștința celor interesați (producători de tutun) că Cassa Autonomă a Monop. Statului României Direcțiunea Culturii și Ferm. Tutunului cu adresa sa No, 112283 din 30 Decembrie 1929. a admis ca pentru evitarea diferitelor reclamațiuni ce obvin adesea ori cu ocaziunea predării recoltei de tutun să asiste pelângă Comisia de recepție și un membru al Camerei de Agricultură a județului.

Acest delegat al Camerei noastre nu va avea nici o atribuțiune legală în ceea ce privește clasarea tutunului, nu mai decât că va căuta ca plângerile ce se vor aduce de către agricultorii noștri din județ, să fie rezolvate după posibilitate încă imediat, iar cele mai grave să le adune prin dresarea proceselor verbale, care apoi vor fi înaintate prin Camera către forul competent pentru a decide.

Delegatul Camerei este; Dl. Ioan Chera din Arad care va fi permanent la Depozit până la terminarea recepției tutunului.

Intrucât deci producenții vor avea lipsă de vre-o deslușire oareșicare în aceasta privință sunt rugați a-se ad-

resa către susnumitul Domn.

Arad, la 18 Ianuarie 1930.

Președinte :

Director :

(ss) Dr. I. Marșieu

(ss) N. Popescu

Este bine,

pentru frații plugari cari au putut face arături de toamnă. Dar bine ar fi și de aceia cari împărțind lucrurile lor de acuma cu chibzuială s'ar hotărâ să facă arătură adâncă, chiar și acum în timpul ernii acolo unde pământul nu este înghețat. Cari sunt avantajele arăturii adânci de toamnă adecă pentruce este bună aceasta arătură? Aceia dintre plugari cari s'au obicinuit să o facă în toamna fiecărui an ne dau multe și felurite răspunsuri. Așa unii ne spun că pământul arat toamna înainte de îngheț se aerizează și unde este aer, e bine și este viață. În pământ ascunși dorm, mulți dușmani ai semănăturilor noastre. Pământul scormonit de ferul plugului, le strică culcușul și ei de lumina și căldura aerului, invie, iar mai târziu când vine înghețul brazdele răsturnate de cormana plugului incremenesc de frig și înghețând și ele, îngheță deodată și dușmanii plantelor noastre.

Aceasta este o mare binefacere dela Dumnezeu pentru plugarii hernici, căci nu este cale mai potrivită de a ne scapa de atâtea lighioane decât arătura de toamnă și de iarnă.

Multe gogoșe de gândaci stricăcioși sunt scoase cu plugul când arăm toamna sau iarna și mor pentru vecie de înghețul ce urmează. Dar arătura de toamnă are și alte avantaje; Știm cu toții că plantele noastre de cultură cum este grâul, orzul, ovășul, porumbul sau cucuruzul cum îi mai zic și altele câte mai sămănăm toate să hrănesc din măruntaele pământului din aer și din lumina soarelui ca și din umezeală binefăcătoare a ploilor care se oprește mai bine în pământul cel arat toamna decât în cel nearat.

În pământul arat de cu toamnă, hrana pentru semănătura de primăvară se pregătește ca și într'o bucătărie bună. Aceasta hrană, dacă păstrăm umezeala pământului arat, este luată de rădăcinile plantelor cu multă ușurință, dacă însă nu păstrăm umezeală pământului, hrana se impetrestă din nou, și până când nu vine ploaia să moaie bine pământul numai este potrivită ca hrană ușor de luat de către plantele noastre de cultură. Deci este bine să arăm toamna căci în pământul arat de toamnă se îngrămădește ploaia și zăpadă de iarnă, la fel ca într'un burete sau spongie se îngrămădește umezeala dacă muiem spongia într'un vas în care nu este prea multă apă. Dar e bine să păstrăm umezeală pământului de toamnă din foarte multe motive. Aceasta păstrare să face ușor dacă suntem cu băgare de seamă. Pentru cea nu este bine să arăm din nou primăvara holdele pe cari toamna le-am arat. Dacă avem scormonitoare e bine să scormonim primăvara ce ma arat de cu toamnă. Dacă nu avem scormonitoare în locul lor ne folosim de grăpi grele pe cari le încărcăm cu greutate, ca să intre afund în pământ.

Prin grăparea făcută în felul acesta, de o parte netezim pământul și de

alta îl face să fie pe o formă de indesat în toate părțile.

Dacă pământul este pe o formă de indesat după grapă, atunci este foarte potrivit pentru ca să primească sămânța, care apoi răsare deodată și pe o formă. Prin grăpare păstrăm și umezeala pământului, căci dacă l-am întoarce cu plugul el ar fi uscat de vânt și soarele primăverii.

Indemnând pe un unchi al meu să facă arătură de toamnă el m'a ascultat, dar primăvara el a făcut greșea că a mai arat odată arătura de toamnă. Urmarea a fost că pământul arat din nou s'a uscat foarte tare de vânturile și soarele primăverii, mai ales că aceasta a fost o primăvară foarte secetoasă. În pământul astfel din nou arat nu a răsărit nici un fir de porumb. În urmare dacă se poate să numai arăm încă odată primăvara arătura de toamnă. Cu toate acestea sunt unele regiuni ca și cele din jurul Aradului pela Pecica, Semeac și Nădlac unde unii agricultori ară primăvara arătura de cu toamnă și în brazda plugului semănă porumbul. Pe aici arătură făcută primăvara pentru scopul de a semăna porumb este motivată prin faptul că pământurile fiind foarte mărunte și rari, țărnoase, numai pe fundul brazdei se poate găsi umezeală necesară, pentru ca porumbul să încolțească. Dacă primăvara este ploioasă iarși se pot ara din nou arăturile de toamnă, și vom face arături de 2—degete de afunde, prin aceasta aerizăm pământul și-l potrivim mai bine pentru semănătură.

Tot cu o astfel de arătură la suprafață, vom putea distruge buruienile dacă ele au răsărit prea multe primăvara pe arăturile de toamnă și iarnă dar nu prea este loc aci.

Din celea spuse mai sus să poată vedea bine că pe lângă multe altele prin arătura de toamnă ori de iarnă ne impuținăm lucrul primăvara că ne mai trebuind să arăm, putem să prăvi mai repede lucrul bun și de dorit numai cu scormonitoare ori și lipsa acestora cu grapele, apoi ne putem vedea de alte lucruri, căci primăvara și de altfel avem prea mult lucrări de isprăvit.

Ing. Gh. Chelemen

Administr. Fermei Stat. Izvii

La „Lăptăria Agricultorilor“

Arad, Str. A. Mureșianu 7-9

să poate căpăta Unt de calitate
Lei 160. — kgl. Cascaval Te
leider 60. — Lei. La comercianți
prețuri favorabile.

Achitați abonamentul
la „ROMÂNUL“

La alegerea consiliului județean din 5 Febr. ac. lista partidului național-țărănesc este lista No. 1 cu semnul roata O

Continuare din pagina 1-a

țărăniei nu numai pentru că sunt adversarii descentralizării administrative cari va servi în primul rând pătura țărănească, dar și pentru că au declarat că nu vor respecta creditul agricol înființat de noi și pentru că amenință pe capitaliștii străini să nu aducă capitalul lor în țara noastră.

Lucrările opoziției în Parlament

Dar vom face și altceva. Parlamentarii liberali și averescani s'au retras din parlament și, conform regulamentului după număr de absențe vor, pierderile mandatele lor. *Li vom invita din nou la lucrările Parlamentului și dacă nu vor veni vom declara vacante locurile supunându-le voinții votului obștesc.*

Țărănia noastră are azi lipsă de bani teltini, de creditul agricol, care va scăpa țărânul de provara cametelor grozave. Voind a împiedeca înlăturarea acestor lipsuri, partidul liberal se dovedește a fi din nou dușmanul țărănimii care suferă din cauza lor.

Noi stăm aci cu inima liniștită. Campania electorală care începe nu o vom im dar, nu o evităm. Sunt că țaria partidului nostru va duce la victorie steagul lui.

Increderea Coroanei și a Țării

Noi stăm în acest loc cu concursul Coroanei și a opiniei publice, a căror încredere nu a slăbit. Nu avem nevoie de dovezi, dar suntem gata să dăm altora ocazie să devedească contrariul.

Nu ne sperie nici declamările eroilor din diferite cluburi care invocă dictatura. Poporul român a dovedit că știe să se conducă singur și nu are nevoie de ocrotiri improvizate. El nu iubeste aventurile. Poporul român a dovedit că este un popor de ordine, iar noi stăm pe locurile noastre din voiața națiunii și ne împlinim obligațiile cu un altruism fără pereche în analele noastre politice.

D. Maniu incheie cerând munca patriotică a partidului pentru înălțarea poporului și a Regelui său. (Ovații îndelungate, strigăte de Trăiască Majestatea Sa Regele Mihai!). Ședința comitetului a continuat și după masă. Întrunirea comitetului central s'a terminat prin darea unei moțiuni. *Red.*

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

În atențiunea producătorilor de vin și țuică.

Ing. Ștefan David și prof. I. Ardelean au reușit să descopere un preparat care înlesnește foarte mult și grăbește fermentarea vinurilor și țuiciei, indiferent de temperatură. Atât la cald cât și la rece fermentarea (Ferberea) mustului se face în timp foarte scurt și cantitatea de alcool este simțitor mărită.

Avantajile acestui preparat care se vinde sub numirea de „BACTERIN” sunt următoarele: 1. Mustul (de vin sau orice fructe) fierbe în mai scurt timp decât jumătate din ordinar. 2. Transformă tot zaharul pe care îl conține mustul în alcool ceea ce mărește cantitatea de alcool a vinului sau rachii. 3. BACTERIN-ul este foarte eficient, deoarece pentru fermentarea unui litru de must ajunge o cantitate ce costă abia 10—15 cani.

BACTERIN-ul se pune în vânzare în Laboratorul Școlii Comerciale Superioare din Arad, Piața Xenopol No. 1. Tot acolo și îndrumări pentru întrebuițare.

Congresul partidului maghiar la Arad

„Guvernul actual a dat dovezi de bunăcredință și de înțelegere” a declarat d. deputat dr. Parecz Bela.

Arad, 19 cor. Duminică, la 19 Ianuarie a avut loc la Arad congresul partidului minoritar maghiar de față fiind toții șefii politici mai marcați din Ardeal și din localitate. Congresul a fost ținut în sala mare dela restaurantul „Crucea Albă.” Comitetul de conducere de mai multe săptămâni a lansat convocatoare printre minoritarii unguri din oraș și dela țară invitându-i să participe în număr însemnat. Au fost prezenți d. Gh. Bethlen, președintele partidului maghiar din țară, senatorul E. Gyarfás, deputatul Szabo Beni și senatorul Willer Iosif iar din localitate d. Bela Barabas președintele organizației locale, dr. Szell L. Takacs Nic. dr. Velcsov G, deputatul dr. Parecz B., Purgly L. Doman Alex. și ceilalți membrii intelectuali din și în afară de conducerea organizației locale. Congresul a fost prezidat de d. Barabas care a deschis congresul la ora 10 am. După formalitățile de deschidere s'a ales un președinte ad interim care să prezideze alegerea noului comitet.

Lista propusă a fost aleasă cu unanimitate. Nouii membrii de conducere a organizației locale deci sunt următorii: Președinte: dr. Bela Barabas, vice președinti pentru municipiu; Dr. Szell Lud. dr. B. Parecz, Doman Alex. și Zima T. iar pentru județ; Purgly L, Korossi C. Takacs N. și David Alex. Ca membrii pentru municipiu au fost aleși; dr. Velcsov G, Szantay dr. Krenner N, Reinhardt I. și dr. Nagy Sandor iar pentru județ; dr. Olosz L, Kinczig I. Iuszth I. Daranyi I. Harsanyi St., Ijarto S, Gavalik S, și Lelik St. După terminarea alegerii locul de președinte a fost recupat de d. Barabas B.

D. președinte Barabas a salutat pe președintele Bethlen și pe ceilalți membrii cari l-au însoțit apelând la solidaritatea tuturor maghiarilor. Mai apoi

a luat cuvântul d. Bethlen. Trecând peste evenimentele cari au precedat unirea tuturor Românilor face o comparație între situația românilor din Ardeal din timpul statului maghiar și situația minorităților maghiare în noul stat dela unire incoace afirmând că Români au avut o situație aproape privilegiată atât față de protestanți în ce privește biserica cât și față de secuime în ce privește averile confiniaților militare.

Oratorul ocupându-se de punctele dela Alba-Iulia declară că acolo nici n'au fost invitați ungurii. Dar chiar să fi fost invitați ei nu putea lua parte.

Apelează la solidaritate pentru a putea obține maximul și în deosebi în vederea alegerilor comunale ca să se poată asigura locuri cât mai multe și pentru maghiari.

După d. Bethlen ia cuvântul d. deputat dr. Parecz Bela. Dsa analizează faptele realizate de actualul guvern al partidului național țărănesc. Spune oratorul că în actualul guvern a găsit cea mai mare bunăvoință, înțelegere și bunăcredință. După ce arată că guvernul dlui Maniu a șters cenzura, a ridicat starea de asediu, a dat ajutoare școalelor și bisericilor în suma de 25 milioane, apoi dreptul la pensie pentru funcționarii unguri relevă activitatea parlamentarilor minoritari maghiari. Atacă violent principiile școlare ale fostului ministru Angheliescu. Mai pune în lumină și alegerile libere cari se datoresc actualului guvern.

După d. dr. Parecz au mai luat cuvântul d. parlamentari Szabo Beni și E. Gyarfás iar mai la urmă vorbește d. deputat Willer. Toți trei au apelat la sentimentele de solidaritate în interesul partidului.

Congresul s'a înșchis la oarele 2 pm. Iar seara a avut loc un banchet.

Red.

Stiri diferite

Călătorii gratuite. Ministerul de Interne a intervenit la Ministerul Comunicațiilor ca alegătorii județeni să poată călători gratuit pe baza certificatelor de pentru alegerile alegător județene fixate la 5 Februarie.

Deschiderea parlamentului. Luni, la 20 cor. S'a deschis camera de deputați. În vederea alegerilor județene ședințele au fost suspendate până la 7 Februarie ac. când de fapt vor continua lucrările parlamentare.

Desființarea Camerelor de agricultură? Unele ziare au lansat știri că guvernul ar intenționa desființarea camerelor de agricultură. Față de aceste știri dăm cea mai categorică desmințire fiind informați că se intenționează numai modificarea legii și nici de cum desființarea camerelor. Alegerile probabil că vor avea loc în luna August ac.

Instalarea dlui director regional al Ardealului. Duminică, la 19 cor, cu prilejul întrunirii comitetului de o sută la Cluj, a avut loc instalarea dlui Aurel Dobrescu ministru regional al Ardealului.

Curs de limba engleză. La 1 Februarie ac. începe cursul seral de limbă engleză ținut de d. Isaia Tolan cunoscutul publicist și profesor la școala superioară de comerț din Arad. Inscriseri se fac zilnic la școala comercială din localitate. Taxa lunară 200 Lei.

Organizarea cetelor de voinici. Organizațiunile național-țărăniste din județul Arad cari intenționează să organize cete de voinici se vor adresa în acest sens și pentru lămuriri dlui Dr. Ursuți Avram avocat Pecica.

Poșta redacției.

Iosif Herbei contabil înm. Articolul trimis nu-l putem publica neavând caracterul urmărit de noi. *Red.*

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Regatul României.
Prefectura Județului Arad.
Serviciul Financiar și Economic
No. 1784/1930.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința publică, că în ziua de 6 Martie 1930 orele 10 a. m. se va ține în sala mică de ședință dela Prefectura județului Arad, licitație publică cu oferte închise în conformitate cu art. 88 110 din Legea Contabilității publice pentru livrarea unui compresor, una buc. concasor, una buc. scarificator și una buc. motor, pentru construire și îmbunătățiri de drumuri județene.

Cactul de sarcini se poate vedea în biroul Serviciului Financiar și Economic dela Prefectura județului Arad, în zilele oficioase între orele 11-13 din zi.

Amatorii vor depune deodată cu înaintarea ofertei și o garanță de 10% din suma oferită, care urmează a-se prezenta Comisiunii în plic separat.

Ofertanții comercianți sau industriași vor trebui să producă acte doveditoare că Firma este înscrisă.

Prefect: Șeful serviciului;
Dr. Lazar ss. Stanca

Teatrale.**„Melo” de Henry Bernstein**

Duminică seara, trupa teatrului „Ventura” din București, a reprezentat drama modernă „Melo” de Henry Bernstein, pe care — regretabil — numai puțini au înțeles o, nu e vina mare. Păcatul e numai că acei cari n'au înțeles o au mai și conturbat cu râsetele lor de parveniți, scenele cele mai dramatice și pline de realism, enervând nu numai publicul ci și pe actori, cari în aceste condiții au fost nevoiți să omită tabloul cel mai frumos și dramatic al piesei, tabloul sinuciderii eroinei,

Interpreții — dna Aura Buzescu, dnii Vraca și Valentineanu — ne-au dat un joc admirabil, cum rar am putut vedea aci în Arad. *s. m.*

„Citiți și răspândiți
„Românul”

Atentat împotriva C. F. R. în județul Arad.

Doi indivizi au încercat să taie linia telefonică și să bareze de fer.

Arad, 21. cor. Postul de jandarmi din comuna Andrei Șaguna, jud. Arad, a arestat în ziua de 20 cor. pe indivizii Varga Iosif și Kocsis Ion din Zimandul-nou cari intenționau să taie rețeaua telefonică și să bareze drumul de fer cu scop de a jăfui.

Fuind interogați, inculpații au recunoscut faptele. Făcându-li perchițiția legală s'a găsit în posesia lor și un proiectil ce voiau să-l fixeze pe linia ferată.

Cazul se cercetează.

DL. Șt. Cicio Pop președintele Camereii de deputați se găsește la București, Dsa nu se va întoarce numai peste o săptămână.

Votați la alegerea consiliului județean din 5 Febr. ac. cu lista No. 1 a partidului național-țărănesc. Semnul roata O!

No. 24/1930.

Primăria comunei Șepreuş

Publicațiune.

Pe ziua de 11 Februarie 1930 publicăm licitațiune cu oferte închise după cum urmează:

1. La orele 8 pentru furnizarea petrolului pentru iluminatul localurilor primăriei și grajdului.

2. La orele 8^{1/2} pentru furnizarea rechizitelor de scris, imprimate, registre, compactarea cărților de legi și regulamente.

3. La orele 9 pentru furnizarea alor 192 m. c. lemne de foc cal. I, pentru încălzitul localurilor dela primărie, lo cuinta notarului și școală primară de Stat. precum și tăiatul acestora,

4. La orele 9^{1/2} pentru reparațiuni mărunte ce se vor ivi din caz în caz în anul 1930 la edificiile primăriei și lo cuinta notarului.

5. La orele 10 pentru repararea fân tănilor din hotar și comună.

6. La orele 10^{1/2} pentru repararea podurilor din hotar și comună.

7. La orele 11 pentru furnizarea furajelor și grăunțelor necesare pentru animalele de reproducție.

8. La orele 11 și un sfert pentru repararea mobilierului și furnizarea celui de lipsă în birourile primăriei.

9. La orele 11^{1/2} pentru confecționarea uniformelor, încălțămintelor și a echipamentului garzilor comunali.

10. La orele 11^{3/4} arendarea locului viran proprietatea comunei.

11. La orele 12 pentru repararea recvizitelor de pompieri.

12. La orele 12^{1/4} pentru repararea trăsuri comunale, harnașamentului și potcovirea cailor proprietatea comunei.

13. La orele 12^{1/2} arendarea vamei târgurilor de țară și piațurilor săptămânale.

14. La orele 12^{3/4} vinderea alor circa 4000 kgr. grâu.

15. La orele 13 cumpărarea unei trăsuri cu arcuri pentru primărie.

Licitația se va ține în conformitate cu Legea contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea zilnic în biroul notarului comună.

Totodată cu oferta se va depune și o garanță de 5% care după adjudecare se va completa la 10%.

Șepreuş, la 11 Ianuarie 1930.

Primăria.

Serviciul Apelor Regiunea VII-a Arad
No. 2838/1929.

Publicațiune de licitație.

Serviciul Apelor Regiunea VII a Arad în baza ord. Ministerului Lucrărilor Publice cu No. 75104/1929, vinde prin licitație publică verbală una casă de lemn ce se află la cariera de piatră din Vărădia situată lângă șoseaua Națională Vărădia Săvârșin.

Licitația va avea loc în ziua de 24 Februarie 1930 ora 11 a. m. la Primăria comunei Vărădia de Mureș.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Serviciul Apelor Regiunea VII-a Arad în orele oficiale 3—13.

Șeful Serviciului;
Inginer șef
ss. David

Nr. 70/1930.

Primăria comunei Curtici.

Publicațiunea

Se aduce la cunoștință, că în ziua de 26 Februarie 1930 ora 3 p. m. la Primăria comunei Curtici se va vinde prin licitațiune publică un taur comună neap de reproducție.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Curtici, la 11 Ianuarie 1930.

Primăria.

Nr. 8/1930.

Primăria comunei Sfântul-Paul.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință, că pentru liferarea unei casse sistem „Wertheim“ pentru comuna Sfântul Paul, se publică licitațiune publică cu oferte închise care se va ține la Primăria comunei Sfântul-Paul în ziua de 22 Februarie 1930 ora 10 a. m.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Sfântul-Paul, la 13 Ianuarie 1930

Primăria.

Regatul României.

Prefectura Județului Arad

Serviciul Administrativ.

No. 1171/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că la școala de statistică din București s'a înființat un curs de statistică pentru specializarea elementelor necesare serviciilor statistice județene. Cursul va începe chiar în cursul acestei luni. Cei cari doresc a lua parte la acest curs să înainteze acestei Prefecturi cererile însoțite cu diplomele ce posed până în ziua de 26 Ianuarie a. c. inclusive, cunoscând că vor fi preferiți cei cu licență universitară, iar în lipsa acestora cei cari posed diploma vre-unei școli superioare. Cheltuielile împreunate cu întreținerea celui delegat din partea Prefecturii la acest curs vor fi suportate de Prefectură.

Arad, la 17 Ianuarie 1930.

Prefect: Secretarul Cons. Jud.
Dr. Lazar Indescifrabil.

Nr. 43/1930.

Primăria comunei Satul Nou.

Publicațiune.

Primăria comunei Satul Nou, publică licitație pentru vânzarea a lor doi vieri comunali neapți pentru reproducție.

Licitația se va ține în ziua de 22 Februarie 1930, ora 10 în localul primăriei com. Satul Nou, în conformitate cu dispozițiunile legii contab. Publ. Satul Nou, la 15 Ianuarie 1930.

Primăria.

Nr. 52/1930.

Primăria comunei Glogovaț.

Publicațiune.

Licitațiunea nereferitoare la procurarea furajelor pentru animalele de prăsilă a comunei Glogovaț pe anul

1930 fiind rămasă fără rezultat, se publica o noua licitațiune cu acelaș obiect cu termen scurt pe ziua de 22 Februarie 1930 ora 10 a. m. în localul primăriei.

Glogovaț, la 2 Ianuarie 1930.

Primăria.

No. 50/1930.

Primăria comunei Glogovaț.

Publicațiune

Licitațiunea referitoare la procurarea imprimatelor necesare acestei primării, în anul 1930, fiind rămasă fără rezultat, se publica o noua licitațiune cu acelaș obiect cu termen scurt pe ziua de 22 Februarie 1930 ora 10 a. m. în localul primăriei.

Glogovaț, la 2 Ianuarie 1930.

Primăria.

No. 51/1930.

Primăria comunei Glogovaț.

Publicațiune.

Licitațiunea referitoare la procurarea materialului de luminat pe 1930 fiind rămasă fără rezultat, se publica o noua licitațiune cu acelaș obiect cu termen scurt pe ziua de 22 Februarie 1930 ora 10 a. m. în localul primăriei.

Glogovaț, la 2 Ianuarie 1930.

Primăria.

Nr. 30/1930.

Primăria comune, Satul Nou

Publicațiune.

Primăria comunei Statul Nou, publică licitațiune pentru toate lucrările, reparațiunile și furniturile necesare comunei pe anul 1930 și anume:

1. Pentru furnituri de cancelarie.
2. Pentru petrol necesar iluminatului
3. Pentru 90 m. lemne de foc, pentru tăiatul și transportul lor.
4. Pentru toate reparațiunile lucrărilor și furniturile necesare localurilor primărie.

5. Pentru registre și imprimate.
6. Pentru mobilier și reparațiuni de mobilieri.

7. Pentru rechizitele de pompierit și efectele pompierilor.

8. Pentru reparațiunile, lucrările și furniturile necesare cărușiei com. precum și furniturile de furaje necesare întreținerea cailor.

9. Pentru stărpirea cioarelor.
10. Pentru lucrări și furnituri de material necesar construirii și întreținerea drumurilor comunale.

11. Pentru lucrări și furnituri de material necesar construirii și întreținerii podurilor comunale.

12. Pentru furnizarea alor cca 1000 bucăți plăci de ciment pentru trottoare, pentru transportul și așezarea lor și alte lucrări și furnizări de materiale necesare la întreținerea trottoarelor.

13. Pentru lucrări și furnituri de material necesar ingradirii și întreținerii școalei de pomi.

14. Pentru lucrări, transport și furnituri de materiale necesare reparării și întreținerii ghițăriei comunale.

15. Pentru curățirea drumurilor și piețelor comunale.

16. Pentru furnizări de medicamente.

17. Pentru lucrările și furnizarea materialului și al furajelor necesare în

treținerii reproducătorilor masculi.

18. Pentru îngrădirile reparațiile și furnizarea materialelor necesare întreținerii cimitirului de animale.

19. Pentru lucrările reparării și întreținerii vălăurilor și fântânelor din hotar.

20. Pentru furnizarea echipamentului și armamentului necesar garzilor comunali, precum și diferite lucrări de reparație.

21. Pentru cumpărarea unei trăsuri pe arcuri, și una trăsura țărănească.

Licitațiunea se va ține în ziua de 15 Februarie a. c. în localul Primăriei Statul Nou, cu oferte închise și în conformitate cu art. 72—3 din Legea a supra contabilității publice. Participanții odată cu depunerea ofertei vor depune vadiu de 10% din suma oferită. Caețele de sarcini se pot vedea zilnic în timpul orelor oficiale la Primăria comunei Statul Nou.

Intrucât prezenta licitațiune vă rămânea fără rezultat se va ține a II-a licitațiune în ziua de 18 Martie și a III-a licitațiune în ziua de 5 Aprilie a. c. Satul Nou, la 8 Ianuarie 1930.

Primăria.

Abonații ziarului nostru sunt cu stăruință rugați a plăti abonamentul. Costul abonamentului se va trimite pe adresa administrației ziarului.

Redactor responsabil:

I. ARDELEAN

Programul de Duminică**CENTRAL****Pantera din Siam**

cu Lon Chaney, Lupe Velez
și Estelle Taylor.

ELITE**Nopti venețiane**

cu Florence Vidor și Tullio
Carminati.

GRĂDIȘTE**Patt și Patachon în Africa****::: G A I :::****DEȘTEPTAREA**

cu VILMA BĂNKY és WALTER
BYRON în rolurile principale.

La 5 Februarie ac. Votați lista No. 1 semnul O

Tipografia G. Ienci, Arad, Bulevardul Regina Maria Nr. 12 (Palatul Fischer Eliz).